

סוללים דרך

בונים חירות תודעתית

מאמרי השבוע

י"ז - כ"ג שבט

ה'תשפ"ה

מי אנחנו?

'סוללים דרך' הינו מיזם העוסק בתודעה והסברה שהחל לפני מספר שנים לאור הצורך להבין את המתרחש במרחב הציבורי באופן ענייני, ללא משוא פנים ומתוך שיח בוגר ומקצועי.

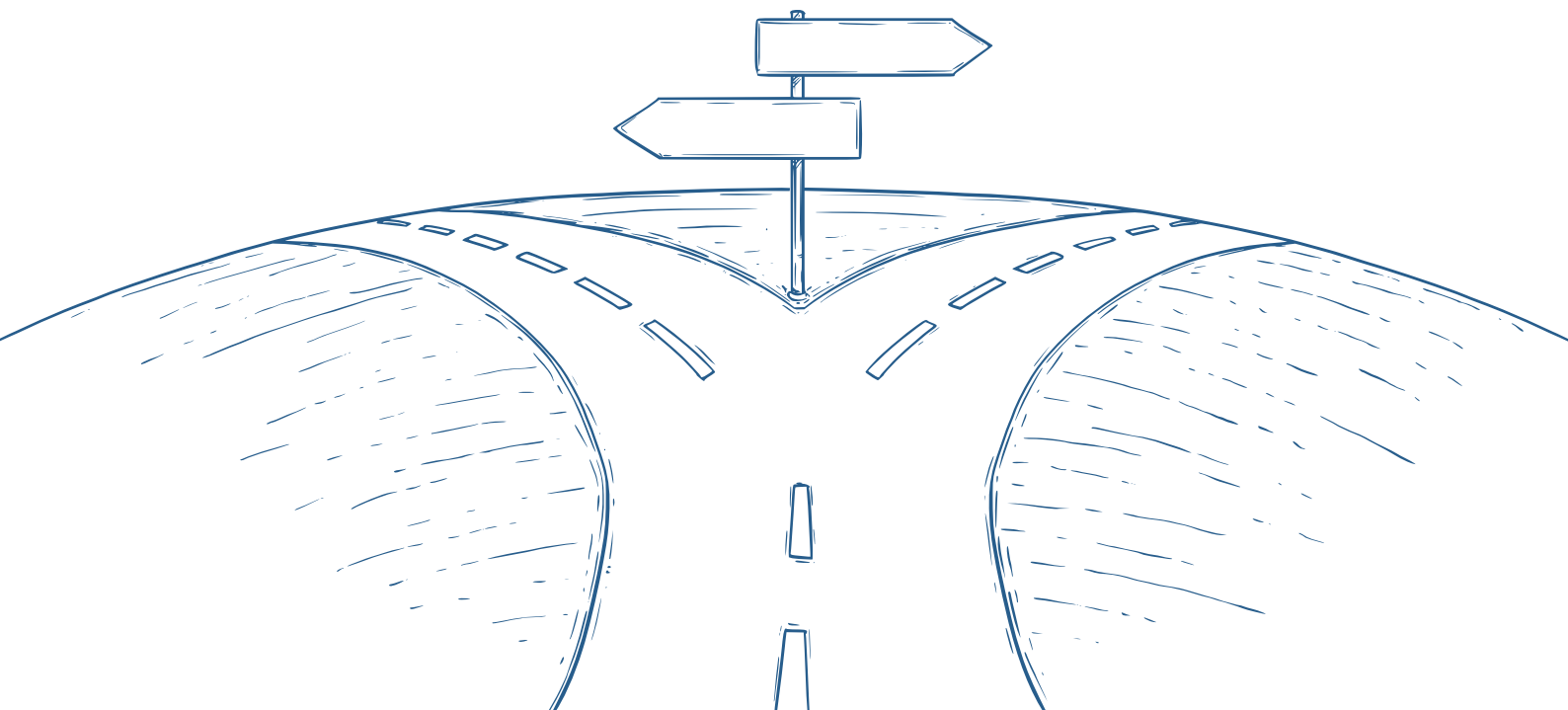
לאט לאט הצטרפו למיזם אנשים רבים, עד שכיום הקהילה הגיעה לכ-17 אלף חברים (!) שמקבלים מאמר בכל יום.

ב'סוללים דרך' אנו נוהגים לומר ש'אין לך דבר פרקטי יותר מתיאוריה טובה'.

כלומר, המיזם מאפשר לתחושות האינטואיטיביות הפשוטות של רבים, לעבור מתחושות בטן להמשגה ברורה ולתודעה סדורה. רק אדם כזה הופך להיות 'אקטיביסט' מדויק הפועל בהתאם לרוח לאומית, ציונית ויהודית.

אנו משתדלים לסקל את אבני הנגף מנהר החיים הישראליים על מנת לסייע בענווה לספינה הלאומית לנוע בבטחה ובגאון.

תגובות: office@solelim-derech.co.il

תוכן עניינים

- א פוליטיזציה של עולם התוכן המקצועי 4
- ב סיכום 500 ימים בשבי 7
- ג הגנה על ביטחון המדינה, או הגנה על הדמוקרטיה? 10
- ד השאיפה לדמוקרטיה נטולת מצביעים וסוד הציבור היהודי 13
- ה בכאב חד ובגב זקוף - הירצחם של בני משפחת ביבס הי"ד 15
- ה לב של לביאה ולב של אומה 17

ניתן ללחוץ על שם המאמר ולהגיע למאמר
באתר האינטרנט. שם ניתן לשמוע את המאמר,
להגיב לכותב וכן לקרוא מאמרים נוספים

פוליטיזציה של עולם התוכן המקצועי

מרים רייס

הקדמת 'סוללים דרך': הדברים שתקראו מטה הם דברים פשוטים אך מעוררי השראה, על אנשי מקצוע שהחליטו לשים סוף לפוליטיזציה של העולם המקצועי עליו הם אמונים.

במקרה הזה - עולם העבודה הסוציאלית.

השתקה, הדרה, אלימות וסתימת פיות קיימים בכל המערכות הציבוריות: בצבא, במשפט, בתקשורת, בעולם הרפואי, באקדמיה ועוד.

כולנו כבר מכירים את זה ויודעים ש'מומחיות מקצועית' מעורבת פעמים רבות עם תפיסות עולם פוליטיות.

זהו שפל נוראי היות ואדם ראוי לטיפול ויחס בלי קשר לאמונותיו או תפיסותיו הערכיות.

אבוי לנו אם נבחר באיש טיפול השייך למחנה שלנו מחשש שמא לא נקבל טיפול הולם.

כך קרה כשרופאים השביתו את מערכת הרפואה כי 'הרפורמה תפגע בדמוקרטיה', לדבריהם.

מתרגמים את הרעיונות למעשים - ארגון העו"ס הלאומי

כל עובד בשירות הציבורי מחויב לשלם דמי חבר ל"הסתדרות". ברירת המחדל הנפוצה והמוכרת לכולנו היא "ההסתדרות הכללית" בראשות ארנון בר דוד.

רבים מאיתנו משלמים לו 0.9% מהמשכורת, והוא מקדם מהלכים פוליטיים ומשתמש ביכולת שלו להשבית את המשק, כדי להכריע ולהכניע את הממשלה בסוגיות פוליטיות.

בתוך ההסתדרות הכללית יש "איגוד עובדים סוציאליים", שגם הם בחרו לקדם אג'נדות פוליטיות קיצוניות, בניגוד לרצון החברים המשלמים (ובעל כורחם).

קבוצת עובדים סוציאליים פשוטים, מהשטח, שנפגשו דרך קבוצת וואטס-אפ ארצית, החליטה לעשות מעשה ולעורר מחאה והתנגדות אל מול הפוליטיזציה של האיגוד וההסתדרות הכללית.

כחלק מפעולות המחאה נחשף כי יו"ר האיגוד מלווה על ידי 'הקרון לישראל חדשה' במהלך מתואם ומחושב כדי להפוך את ארגוני העובדים לכלי פוליטי-כוחני.

המחאה הכתה גלים אך לא עצרה את הסחף, ולכן הוחלט להקים ארגון עובדים חדש לעובדים הסוציאליים, ב"הסתדרות הלאומית".

העו"סים כבר לא חייבים לממן את הפוליטיזציה וההשבתה הפוליטית של ארנון בר דוד ואיגוד העו"ס.

כולנו כבר מכירים את זה ויודעים ש'מומחיות מקצועית' מעורבת פעמים רבות עם תפיסות עולם פוליטיות

”
**הארגונים
 המקצועיים
 יוצרים "קוד
 אתי" מקצועי,
 הם מייצרים
 את השיח
 הציבורי בנוגע
 למוסריות
 מקצועית.**

הם יכולים לעבור להסתדרות הלאומית ולקבל את כל הזכויות והתנאים.

מהתהליך למדנו מספר היבטים חשובים:

א. **לפתח עוצמה פנימית:** בתחילת הדרך ביקשנו הידברות והקשבה, ונענינו בזלזול וביחס פוגעני ואלים מילולית.

הבנו, שכמו במערכת יחסים זוגית, כשיש צד אחד שמתפרע - הבקשה הפנימית שלו היא **שבן הזוג יפתח עוצמה פנימית, ישים גבול ויאמר אמת**. כי רק כך אפשר לקיים אחדות אמיתית. אי אפשר להמשיך "להכיל" ולקבל את האנרכיה בארגון המקצועי, אלא צריך לעשות מעשה שינכיח עמדה אחרת במרחב, בעוצמה ובלי להתחנן למקום. רק כך אפשר למתן התנהלות פוליטית ולייצר שיח אמיתי.

ב. **אתיקה ומוסר:** הארגונים המקצועיים יוצרים "קוד אתי" מקצועי, ומקיימים "ועדת משמעת" למי שעובר על הקוד האתי. **הם מייצרים את השיח הציבורי בנוגע למוסריות מקצועית.**

הם משתמשים בקוד האתי כדי לקבע בתודעה את האג'נדה ה"נכונה" כעמדה מקצועית בלעדית ואף מאיימים על מי שחושב אחרת, בפניה לוועדת אתיקה בשאלת כשירותו המקצועית. **איגוד העו"ס מחזיק בידיו את הוועדה להכרה בהשתלמויות, וכך שולט בתכנים המקצועיים ומטמיע אג'נדות קיצוניות.** אי אפשר להשאיר את האתיקה והחינוך המקצועי בידיים פוליטיות.

ג. השפעה של "העמדה המקצועית" על כלל הציבור:

ארגוני עובדים שהפכו לפוליטיים מוציאים ניירות עמדה ומביעים בתקשורת עמדות פוליטיות במסווה "מקצועי" וניטרלי וכך משפיעים על התודעה של כולנו. לדוגמא: "לא יהיה שיקום עד שאחרון החטופים ישתחרר". זוהי אמירה שמתקבעת בתודעתנו על ידי אנשי מקצועות בריאות הנפש, אמירה שמטרתה פוליטית, **והיא אינה מקצועית כלל וכלל.**

לצד הכאב העמוק והחרדה, שילוו אותנו גם אחרי שכל החטופים ישובו בעז"ה, יש גם יכולת הסתגלות ומנגנוני הגנה בריאים שמאפשרים שיקום גם בתנאים קשים.

ואף יתרה מזו - תיתכן "צמיחה פוסט-טראומתית". התפתחות עמוקה של האישיות דווקא מתוך הטראומה ולצד התסמינים של הטראומה. אפשר לחוות אושר גדול יחד עם כאב עצום.

אנשי המקצוע יודעים שהתודעה משפיעה על מידת הצמיחה הפוסט-טראומתית.

אם אתה יודע שאפשר לצמוח - יש לך סיכוי טוב יותר להגיע לצמיחה פוסט-טראומתית.

אז למה הם ממשיכים להגיד שלא נצליח להשתקם?
כי זו אמירה עם מטרה פוליטית.

האם אנחנו יכולים להמשיך לעמוד מנגד ולחכות שההתנהלות הפוליטית שלהם תעבור מעצמה? או שיש לנו אחריות מקצועית ליצור ארגון מקצועי ללא יומרות פוליטיות?

ארגון שיאמר אמת מקצועית ולא אג'נדה פוליטית.

כל עובדי המגזר הציבורי, שמשלמים כעת להסתדרות הכללית, יכולים לבחור בחירות מוחלטת פשוט לעבור להסתדרות הלאומית ולקבל את כל התנאים והשירות להם הם זקוקים מארגון עובדים.
לעיתים עבדות או חירות היא עניין של בחירה בלבד.

”
האם אנחנו יכולים להמשיך לעמוד מנגד ולחכות שההתנהלות הפוליטית שלהם תעבור מעצמה?

סיכום 500 ימים בשבי

אודי בן חמו

משל "העוורים והפיל" הידוע מתאר קבוצה של עיוורים הממששים פיל ונדרשים לחשוף יחד במה מדובר. כל אחד ממשש חלק בודד מגופו של הפיל (זנב, רגל, אוזן, חדק, בטן וחטים).

כל אחד נחשף לתכונות אחרות, והם לא מצליחים להגיע להבנה ולהסכמה שמדובר בפיל.

מוסר ההשכל הוא שתהליך בירור המציאות נדרש להתבצע תוך קבלה וניתוח מצד השקפות שונות. (ויקיפדיה).

כעת חשבו, אם מי שמעצב עבורכם את התודעה במגוון נושאים, באמת מבטא עולם רעיוני מגוון ופתוח.

עם ישראל בשבי. לא רק החטופים נאנקים בשבי, אלא עם ישראל כולו, הנמצא תחת מתקפה תודעתית מתואמת חסרת תקדים זה שנים רבות.

העובדה שעם ישראל שומר עדיין על זהותו ועצמיותו היא נס ממש; אך לא מעט נופלים יש לצערנו במאבק הזה.

עיקר התרמית הצינית היא ניצול המציאות המורכבת לצורך הפניית זעם כלפי הממשלה. שום אחריות לאומית כוללת. לכן מעולם לא הושמעה שום הודיה על מאמצי הממשלה גם כשביצעה צעדים ברוח מטה החטופים. כלום.

אז איך זה עובד? כך פועלת המכונה:

א. ראשית - **הצפה אינסופית** שאינה משאירה פינה אחת ריקה במרחב הציבורי. הכל מוצף באותם סמלים, אותם מסרים ואותה שפה. הכל! וכל הנחלים זורמים לים. לעבר העסקה כמובן. בה' הידיעה, העסקה שתעצור את המלחמה ותימנע ניצחון. אה, וגם תפיל את הממשלה.

ב. **דחיקת האפשרויות האחרות לתחום הבלתי לגיטימי.** יש רק תפיסה אחת; ומי שסובר אחרת הוא רשע ואכזר. אם ראש הממשלה או מישהו מטעמו מקשיח עמדות מתוך מבט אחראי - הוא מוצג כמי שפועל "ממניעים זרים לשמירת כסאו". וכשנתניהו מקדם עסקה אז המסר הוא: "מדוע הוא דחה את העסקה מלפני חודשיים?". אולי תחליטו?

ג. **התמקדות בפנים פרטיות בודדות ביזום אין' ולא בסיפור הכללי האמורפי המופשט.**

כך, אגב, גם פועלת מערכת ההסברה העוסקת בזיכרון השואה. התמקדות בסיפורים בודדים בהם ניתן לגעת בלבד ואיבוד החשבון הכולל.

יש רק תפיסה אחת; ומי שסובר אחרת הוא רשע ואכזר. אם ראש הממשלה או מישהו מטעמו מקשיח עמדות מתוך מבט אחראי - הוא מוצג כמי שפועל "ממניעים זרים לשמירת כסאו"

”
**העלמת היעד
 הסופי של
 הקמפיין כדי
 למשוך דתיים,
 אנשי ימין,
 רבנים ועוד,
 'רק כדי להביע
 סולידריות, לא
 מעבר לזה'**

ד. **שימוש במסרים וסמלים יהודיים** כמו פסוקים שמשמעותם עוותה, צום וכד', כדי להטות ציבור רחב לעבר עסקה כמובן.
 "פדיון שבויים = ניצחון במלחמה". לא נכון.

ה. **לכל גיל יותאם המסר הנכון**. לגיל הרך ולגיל המבוגר. תוכנית כבקשתך ממש. כל אחד יקבל את המסר המתאים לו: ציור, הצגה או יצירה לגיל הרך, או פאנל אקדמי בנושא 'החווה שהופר ואחריות המדינה על אזרחיה' לגימלאים.

ו. **"תחזירו אותם"**. למי מכוונת האמירה הזו? לחמאס? לקהילה הבינלאומית? ברור שהמסר המאיים הזה, הכמעט עברייני, מופנה כלפי הממשלה וקובע שהיא זו שאשמה במצב, ואם רק היתה רוצה בכך, מיד היו כולם משתחררים.
זהו המסר החורז את כל הקמפיין ולכן מייצגי מחאת קפלן השתלטו על הסגנון של המחאה. יש שיטענו שעשו זאת מהרגע הראשון. לכאורה כמובן.

ז. **בלימת כל אפשרות לבקר אמירות או פעולות שנויות במחלוקת של משפחות חטופים**. כמובן רק מסוג מאוד מסוים. כך, למשל, מקבלת אמו של חטוף מסוים במה חסרת כל פרופורציה ותמיכה מ'הקרן לישראל חדשה', כי מסריה בוטים ללא שום איזון, ותמיכה על כך שלמעשה בצעדים אלו היא גורמת לחמאס להחזיק בבנה כקלף מיקוח ליעד המרכזי שלהם - הפסקת המלחמה ופירוק הממשלה. ציניות אכזרית.

ח. **העלמת היעד הסופי של הקמפיין** כדי למשוך דתיים, אנשי ימין, רבנים ועוד, 'רק כדי להביע סולידריות, לא מעבר לזה'. ויש המשתפים פעולה עם זאת, תוך הפגנת רגשי נחיתות, כדי להוכיח שהחטופים באמת מעניינים אותם. למרות כל תפילותיהם ומאמצם הכן לשחרורם.

**חשוב גם
לזכור את
החשבון
הכולל.
את המחיר
היקר, את
צוואת
הנופלים
הגיבורים,
את
המשפחות
השכולות**

כך משקל הרגש רק גובר והשכל איננו.
בסוף שיתוף הפעולה הזה תגיע כמובן מחאה והפתעה לנוכח המחיר היקר
שהממשלה נדחפת לשלם על עסקה רעה.

ט. **מעצבי התודעה.** העולם האקדמי, התרבות, התקשורת, מכוני המחקר,
ארגוני עובדים פוליטיים - כולם מדבררים את המסרים הללו. רק את אלו
בלבד.

מישהו שמע על עצרת בהשתתפות זמרים מפורסמים למען הניצחון? לא
במתנ"ס שכונתי בפריפריה. בקיסריה.

י. **התשה.** רבים בציבור כבר חשים 'יאללה, רק סיימו את זה וזהו', ובכך
מבטאים את עייפותם מהמאבק הציבורי.

אבל...

לאחר 500 יום חשוב גם לזכור את החשבון הכולל. את המחיר היקר, את
צוואת הנופלים הגיבורים, את המשפחות השכולות, את אזרחי ישראל
החושבים אחרת ואת נבחרי הציבור הזקוקים לתמיכה בעד נקיטת צעדים
לא קלים.

המאבק הזה הוא על חרותה, חוסנה ודמותה של המדינה.
לא פחות.

וראוי לקחת בו חלק בנחישות וברגישות.

הגנה על ביטחון המדינה, או הגנה על הדמוקרטיה?

איתי אסמן

א. ראשית, חשוב להזכיר ששירות הביטחון הכללי הוא גוף מדינתי חשוב מאוד, האמון על ביטחונה של מדינת ישראל: הוא ערך מבצעים חשאיים רבים, על חלקם הציבור שמע, על רובם לא. רוב המשרתים בארגון הם אנשים טובים, החפצים בביטחונה של מדינת ישראל; אך כמו בצבא, ככל שמתקדמים בארגון יש דרישה להשתלמות בקרנות ומכוני חינוך, שמשנים את קבוצת ההתייחסות של האנשים ואת עולם המושגים שלהם.

השמאל

והימין

מפרשים

את המינוח

'דמוקרטיה'

בדרכים

שונות:

הימין רואה

בדמוקרטיה

ריבונות

הרוב,

והשמאל

רואה

בדמוקרטיה

כלי לשלטון

זכויות אדם

ב. אם תסתכלו על ראשי השב"כ האחרונים תוכלו להבין לאיזו אג'נדה פוליטית הם שייכים: נדב ארגמן שצועד עם שקמה ברסלר במחאות קפלן, יורם כהן שאמר שהחמאס מורתע ולאחרונה קיבל ראיון מלטף אצל רוני קובן נגד הממשלה, יובל דיסקין שגם מפגין בקפלן, עמי איילון שאמר שאם הוא היה פלסטיני שחי תחת כיבוש הוא היה נלחם בכל האמצעים - ובמקביל קרא לבן גביר וסמוטריץ' 'מחבלים' - וכרמי גילון, שאמר שהימין הדתי בישראל הוא כמו חמאס דאעש והאיראנים (יוצא-דופן הוא אבי דיכטר, שנמצא בליכוד).

אין זה צירוף מקרים: האנשים האלו עשו שירות חשוב בצעירותם, וכאשר התקדמו לתפקיד בכיר הם עברו אינדוקטרינציה והמירו את דעותיהם. כאשר השתחררו מהשירות, הם הפכו לפעילי שמאל רדיקליים עם התבטאויות שנאה קיצוניות נגד ציבורים שלמים בישראל. לא קשה גם לדמיין מה הן דעותיו הפוליטיות של ראש השב"כ הנוכחי, רונן בר, בוגר קרן ווקסנר; במיוחד כאשר שקמה ברסלר וכל ראשי המחאה מפצירים בו להשאר בתפקידו, כאילו אין לו שום קשר למחדל טבח שמחת תורה, וכל תפקידו הוא להפיל את הממשלה.

ג. השמאל רואה בפקידים הבכירים במערכת הביטחון, המשפט והאקדמיה 'שומרי סף', אנשים שתפקידם להגן על הדמוקרטיה. וכאן חשוב להדגיש שהשמאל והימין מפרשים את המינוח 'דמוקרטיה' בדרכים שונות: הימין רואה בדמוקרטיה ריבונות הרוב, והשמאל רואה בדמוקרטיה כלי לשלטון זכויות אדם, במסגרתו רק אנשים 'חכמים ונאורים' מהשמאל יכולים לקבוע מהו מוסר, ולא ההמון המתבהם. לכן, מה שהימין רואה כ'דמוקרטיה', השמאל תופס כאיום על מה שהוא מגדיר דמוקרטיה. ועל כך ניטש הויכוח הגדול בסוגיית הרפורמה המשפטית.

את הרפורמה המשפטית, שעבור הימין נועדה להחזיר לגודל טבעי את היועצים המשפטיים ובג"צ - השמאל ראה כאיום קיומי על סדרי השלטון בישראל.

ד. וכאשר מתבצעת רפורמה כה יסודית, מה תפקידם של ראשי מערכת הביטחון?

בפשטות, אין להם שום קשר לרפורמה ולא היה זה מקומם להתערב.

”
מהו דיפ-סטייט -
נשיא בית המשפט
העליון שמחפש
לגיטימציה
למינויו, מבקש
מראשי מערכת
הביטחון להגיע,
כדי 'להגן על
הדמוקרטיה'

אבל ראשי מערכת הביטחון, שמינו עצמם ל'מגיני הדמוקרטיה הישראלית' (על פי פרשנות השמאל) החליטו להתערב, ושלחו מכתבי אזהרה לראש הממשלה ושר הביטחון בהם איימו שאם הרפורמה המשפטית תעבור, תהיה זו פגיעה אנושה בביטחון. במקום לקרוא לסדר את הסוררים, הם השתמשו בכוח שניתן להם על ידי המדינה כדי להפעיל פרוטקשן על מדינת ישראל, וגיבו את הסרבנים. יש הטוענים שהתאגדות ראשי מערכת הביטחון נגד הממשלה היוותה סוג של הפיכה צבאית.

ה. ראשי השב"כ בשנים האחרונות לקחו צעד נוסף קדימה את הפרשנות לפיה 'השב"כ צריך להגן על הדמוקרטיה', ובתקופת רונן בר, שמונה על ידי נפתלי בנט, הוא אמר: "חוסר היציבות הפוליטית - זריקת עידוד לארגוני הטרור", כדי להשתיק את הביקורת הציבורית נגד בנט. חלק ממה שמלמדים בקרנות במסגרתן ראשי הביטחון עוברים אינדוקטרינציה עוסק בנושא "השסעים בחברה הישראלית", ובטענה שתפקיד ראשי מערכת הביטחון הוא לאחות את השסעים על ידי 'חיזוק ערכי הדמוקרטיה'. רונן בר גם התבטא פעמים רבות נגד 'הטרור היהודי' וטען שהוא מלבה טרור פלסטיני, כאילו הערבים צריכים סיבה לרצוח אותנו. לא תמצאו התבטאות ציבורית של ראש השב"כ נגד הטרור הערבי, מאותה סיבה שהזכרתי - שהוא רואה את עיקר תפקידו כ'מגן הדמוקרטיה'. ולכן, מה שהוא מכנה 'טרור יהודי' מאיים לשיטתו הרבה יותר מטרור ערבי. עצם ההשוואה בין טרור ערבי-לאומני למעשי נקם עם עבירה פלילית של יהודים, מעידה על הניתוח הבעייתי בפרשנות המציאות.

בטקס המינוי של יצחק עמית לנשיא בית המשפט העליון, הוזמנו הרמטכ"ל וראש השב"כ להגיע למרות שהם לא נמצאים בפרוטוקול. ההזמנה הזו רק מראה לציבור מהו דיפ-סטייט - נשיא בית המשפט העליון שמחפש לגיטימציה למינויו, מבקש מראשי מערכת הביטחון להגיע, כדי 'להגן על הדמוקרטיה', כמובן. אבל לדעת רבים מהימין, המינוי של יצחק עמית היה לא חוקי ולא דמוקרטי.

ו. **על ראשי מערכת הביטחון לחדול מעיסוקם באיחוי החברה הישראלית.** תפקידם להגן על ביטחון המדינה. לא לקדם אג'נדות פוליטיות ולא להגן על הדמוקרטיה. **הסיבה שבעטיה כשלו כל ראשי מערכת הביטחון בהגנה על ביטחון המדינה, היא כי הם התעסקו באג'נדות שאינן קשורות לתפקידם.** הסיבה שרונו בר לא לקח עד עכשיו אחריות ולא התפטר, היא כי הוא רואה את עיקר תפקידו כשומר סף שצריך להלחם בראש הממשלה. ולא לחינם - בדיוק לפני השמועות על פיטוריו - השמאל יוצא עם פרשיית "קטרגייט" (טענה שעוזריו של ראש הממשלה שיתפו פעולה עם קטאר) ומטיל על ראש השב"כ לחקור את ראש הממשלה; וכך ראש הממשלה לא יוכל לפטר אותו בטענת 'ניגוד עניינים'.

כולי תקווה, שלראשי מערכת הביטחון הנכנסים יובהר בצורה חד-משמעית שתפקידם להגן על ביטחון המדינה, גם אם השמאל יצעק שזה מינוי פוליטי. ברור שזה מינוי פוליטי, זה מה שכתוב בחוק. מי אתם רוצים שימנה אותם, התקשורת?
ברגע שהם יתעסקו בתפקידם האמיתי, מדינת ישראל תהיה בטוחה יותר וגם דמוקרטית.
ימים סוערים לפנינו. צריך עוגן חזק: לא לפרק את מוסדות המדינה אבל לדעת שיחד עם ההערכה כלפיהם, יש להעביר ביקורת ציבורית כאשר הם סוטים ממסלולם.
כך המציאות תתוקן בעזרת ה'.

ראשי מערכת הביטחון תפקידם להגן על ביטחון המדינה, גם אם השמאל יצעק שזה מינוי פוליטי. ברור שזה מינוי פוליטי, זה מה שכתוב בחוק. מי אתם רוצים שימנה אותם, התקשורת?

השאיפה לדמוקרטיה נטולת מצביעים וסוד הציבור היהודי

עזרא הימן

א. אגדת עם עתיקה מספרת על ארבעה אנשים עיוורים שנתקלו בדרכם בפיל. אחד נאחז ברגל הפיל והסיק שלפניו גזע עץ. השני תפס בזנבו וחשב שלפניו שוט. השלישי מישש את חדקו והחליט שזהו זרנוק, והרביעי טפח על צדו של הפיל והגיע למסקנה שזהו קיר. עד שהגיע איש פיקח ואמר להם "כולכם צודקים".

הם
מעדיפים
דמוקרטיה
ללא
מצביעים,
כדי
שיוכלו
לממש את
החזון
האידיולי
 שלהם של
"חברת
המופת"
ללא
הפרעת
ההמונים

בשנים האחרונות נוצרו כל מיני גרסאות באיזה צומת דרכים עם ישראל נמצא, ועל מה הוויכוח הנוקב כל כך על המשך הדרך. אחד נאחז בסוגיות מדע המדינה, באקטיביזם משפטי והמאבק בין הכנסת לבג"ץ, ובין נבחר הציבור לשלטון הפקידים. אחד נאחז בסוציולוגיה, בשלטון העם מול האליטות, בין "הנייחים לניידים", או בין ישראל הראשונה והשניה. אחד נאחז במאבק אידיאולוגי, במאבק בין מדינה יהודית למדינת כל אזרחיה, בין זהות לאומית לחוסר זהות גלובליסטית, בין תפיסה שמרנית לפרוגרסיבית.

עד שהגיע דן חמיצר ופתר לכולם את החידה. כולם צדקו. אבל לא תמיד קל לזהות את הפיל שבחדר.

ב. ניצני הפורענות היו קיימים בראשית דרכה של הציונות. היו קבוצות שחשבו שהן הגיעו לארץ לא כדי לממש את נבואת שיבת ציון של כלל העם היהודי העתיק, אלא כדי להקים בה את החברה האוטופית המשכילה ומתורבתת עליה חלמו עוד באירופה של ברלין-וינה, ורק שנאת הזרים בכלל, והתקלה ההיסטורית של מלחמת העולם השניה בפרט, טרפדה את התכניות ואילצה אותם לגייס את כל כשרונם ולהקים כאן את "חברת המופת". הם לא חשבו על דמוקרטיה אלא על גרסה אנינת טעם שלה, שלטון קבוצת המשכילים (בעיניהם). בדורות הראשונים של שנות קום המדינה, קבוצה זו התעדנה בתוך התמהיל שיצר מפא"י, אך היא המשיכה תמיד לבעבע מתחת לפני השטח ולהיות חוד החנית של השמאל בארץ. את צורת החשיבה שלה היא העבירה בשדר פנימי כמעט אוטומטי לילדיהם ונכדיהם הצברים. כך הגיעו אלינו דמויות רבות בעלי כשרון במגוון תחומים, ביניהם גם חמיצר עצמו (שסביו עלה מגרמניה ערב השואה).

ג. הבדיחה הידועה על גבאי בתי כנסת, שהם מעדיפים בתי כנסת ריקים כדי שיוכלו לקיים תפילות מרוממות ללא הרעש של המתפללים, מתקיימת במידה רבה בצורת החשיבה של אותה קבוצת נאורים בעיני עצמם. הם מעדיפים דמוקרטיה ללא מצביעים, כדי שיוכלו לממש את החזון האידיולי שלהם של "חברת המופת" ללא הפרעת ההמונים. הגישה הציונית הזו צמחה שלא במקרה בבית המדרש האירופאי, בו ציבוריות מזוהה עם ברבריות, ונאורות עם אליטיזם. בבית המדרש היהודי, לעומת זאת, המעמד הנשגב ביותר של מתן תורה התקיים רק בנוכחות עם שלם, והמימד הציבורי שלו הוא במהות תרבותו וחיינו.

”
הפתרון
בעיקרו איננו
שולחנות
עגולים, אלא
סבלנות,
התמדה, דעת,
אומץ, שיפור
מתמיד וענווה

ד. חמיצר מייצג קבוצה עם נציגות בולטת בהיכלי המשפט, האקדמיה, הפקידות, התקשורת ועוד. היא סבורה שהצלחת מדינת ישראל תלויה ועומדת בהנהגתה, והשאר רק מפריעים. אך היא טועה טעות חמורה ומסוכנת במהות כל העניין. **הכשרון, הגאונות והברכה בעשיה, לא מגיעים מקבוצת האליטה יוצאי גרמניה.** הם מגיעים משורשי העם היהודי כולו. הם אולי זכו בחלק ממנה כדי להשתמש בה עבור הציבור. **כשהם בזים לציבור, הם בזים גם לעצמם, והופכים את עצמם לכלי ריק.** הם בטוחים שהמדינה לא תשרוד רגע אחד בלעדיהם, כי הם שכחו שהעם היהודי כולו מוכשר הרבה יותר מכל קבוצה. המוקדים האליטיסטיים האלה מאבדים את עולמם וחכמתם, ומיטפשים והולכים תחת התנשאותם על הציבור של עם ישראל.

ה. אך עיקר העניין כאן איננו סוציולוגי בלבד, כמובן. האליטיזם הבז לציבור, השאיפה לדמוקרטיה ללא מצביעים, התפיסות הגלובליסטיות של קבוצת ה"ניידים" (עינינו ספרו של גדי טאוב 'נייחים וניידים'), המזוהים עם השמאל במערב יותר מאשר עם בני עמם, הסגידה לקבוצה לא נבחרת של שופטי בג"ץ והתייחסות אליה כבית לורדים העומד מעל רצון העם, הבוז לנבחר ציבור, הניכור העמוק לזהות הלאומית והיהודית, ההתנשאות על הקבוצות ששמרו באדיקות על השורשים ועל הרצף התודעתי של הקיום היהודי מיציאת מצרים עד ימינו, ראיית מדינת ישראל כיצירה חילונית חדשה מנותקת בהגדרה משורשיו של העם היהודי, **כל אלה קשורים בקשר אחד בל ינתק העומד בבסיס התפיסה של הקבוצות הצועקות ברחובות ישראל כבר מספר שנים, ומאיימות להפיל את הבית על יושביו.**

הבירור הנוקב הזה על המשך הדרך חורז אל תוכו את כל רבדי הקיום, האידיאולוגי, הסוציולוגי והפוליטי. מי שלא מעוניין במדינה יהודית גם לא מוכן שהציבור יכריע בעצם השאלה הזו. האחד תלוי בשני. **הגרסה שלהם של ערכי הליברליזם הדמוקרטי בהגדרה הורג את הדמוקרטיה יחד עם הלאומיות והדת.**

ו. איך הגענו לבירור הנוקב הזה? **מסיבות טובות! תנועת מפא"י כבר נסוגה.** קבוצות עם זהות לאומית יהודית שורשית ואיתנה יותר מתחזקות ונדרשות להנהגה ומעורבות יותר מאשר בעבר. השינוי הזה מבהיל את קבוצת "חמיצר" ומעורר אותם לסוג של קרב מאסף. **הפתרון בעיקרו איננו שולחנות עגולים, אלא סבלנות, התמדה, דעת, אומץ, שיפור מתמיד וענווה.**

גם הקבוצה הזועקת את נשמתה תמצא בסוף את מקומה, אולי אחרי שיחד עם כישוריה הרבים מאוד, תמצא גם עוד כשרון אחד קטן שיקנה לה ולנו תיקון גדול: ענווה.

ככאב חד ובגב זקוף - הירצחם של בני משפחת ביבס הי"ד

אודי בן חמו

המלחמה היא בראש ובראשונה סיפור כללי של אומה הנלחמת בקולקטיב. הפרטים הינם איברים השייכים לגוף אחד, וכל פרט יקר וחשוב יותר ויותר דווקא כשהוא חלק מסיפור לאומי בעל מורשת אחת ועתיד גדול

א. בכל מלחמה ישנם דמויות, תמונות, רגעים וקולות, שייחרתו לדורות. לעיתים הם יבטאו גבורה, ולעיתים כישלון צורב. גם ממלחמת התקומה הנוכחית ישנם כאלו. כזאת היא תמונת האם שירי המגוננת כלביאה פצועה על שני ילדיה הרכים אריאל וכפיר, בפנים מבועותות, בעת נפילתם בשבי האויב השפל.

אמנם פניה מבועותות, אך היא אינה מאבדת את החשבון הכולל. היא מחבבת את שני ילדיה ומזכירה את אותה תמונה בה נפלו חיילי מוצב המזח בשבי, מחובקים בספר תורה במלחמת יום הכיפורים.

ב. מלחמה היא אירוע שבו פרטים רבים מספור, יקרים ואהובים - נפגעים, נהרגים או נפצעים. אך **המלחמה היא בראש ובראשונה סיפור כללי של אומה הנלחמת כקולקטיב.** הפרטים הינם איברים השייכים לגוף אחד, 'כאיש אחד בלב אחד', וכל פרט יקר וחשוב יותר ויותר דווקא כשהוא חלק מסיפור לאומי בעל מורשת אחת ועתיד גדול.

ג. במלחמה אמנם מובלטים הפרטים באופן טבעי, ודאי כמו באירוע המצמרר הזה, אך בל נתבלבל, המלחמה היא סיפור לאומי כולל. הירצחם של בני משפחת ביבס הוא נוראי ומזעזע לא רק כסיפור אישי של אם ושני ילדיה. **שירי מבטאת את האומה הישראלית לכל אורך דורותיה, המחבבת את ילדיה גם ברגעים הכי קשים וכואבים. אמנם זוהי שירי בתמונה, אך דמיינו את עם ישראל כולו בתוכה.**

ד. **תמונת שירי ביבס האצילית מחובקת עם ילדיה היא התמונה ההופכית ביותר לתמונת אויבנו.** לא, אין אנו דומים לאויבנו בשום פנים ואופן. שום דמיון. התמונה הזו היא תזכורת למפלצות בעלות רחם המחנכות את ילדיהן לגייהאד וגאות בכך, במקום חינוך לעידון החיים, לחסד, למוסר ולצלם אלוקים שבאדם.

ה. למרות התפילות והציפיות לחזרתם הביתה חיים ושלמים, לצערנו, אין באמת משהו מפתיע, רק כואב מאוד. אנחנו הרי מכירים את אויבנו מימים ימימה. לא מדובר בתקדים היסטורי מפתיע, ההיסטוריה הקרובה והרחוקה שלנו מלאה בסיפורי זוועה כאלו. לכן, כולנו חשים כאב דוקר אך אסור לנו להתפרק. **במלחמה לא מתפרקים, "פֶּן תִּשְׁמַחְנָה בְּנוֹת פְּלִשְׁתִּים פֶּן תַּעֲלִזְנָה בְּנוֹת הָעֲרָלִים".**

ו. התחרות הלאומית העוסקת בדיכאון, מריטת עצבים, פריטה על נימי הרגש הדקים והמשך דכדוך לאומי, אינה מעידה על מיקוד נכון בעת הזאת. היא משרתת את אויבנו המשחק בנו. לא 'פוליטיקלי קורקט' לדבר כך אבל דווקא כעת ראויים דברי אמת להישמע. הכאב גדול אך הוא מצטרף לכאבן של משפחות רבות ושל האומה כולה.

וכאילו בכדי להזכיר לנו שהסיפור אינו פרטי, כדאי לזכור שגופתו של חטוף נוסף חוזרת הביתה. עודד ליפשיץ הי"ד. אל תשכחו אותו, גם הוא מושב ארצה.

ז. **כשהרגש סוער הבלבול גובר.** הרבה חשבונות, שאלות ותהיות עולות בעת הזאת, ולכל אלו עוד יהיה מקום, אך לא עכשיו. לא כעת.

אדם מאוזן מכוון ומנתב את רגשות הזעם שלו רק אל מקום אחד - כלפי האויב. הוא האשם והוא ישלם. **והשם יקום דמו דרך שליחיו הנאמנים והמסורים - חיילי צה"ל הגיבורים.**

ח. **שובה של הנקמה.** נקמה לאומית אינה התפרצות בלתי נשלטת של רגשות. נקמה לאומית המבקשת לעשות צדק ואמת היא ראויה, הכרחית וקדושה. "אל נקמות ה' אל נקמות הופיע". **נקמה לאומית צודקת ברצחנות של אויבנו הופכת אותנו לטובים יותר, ולא, לא נהיה כמוהם.**

ט. מטרת אויבנו לפצל ולפלג ביננו, לעורר בנו זעם וכעס איש כלפי אחיו. במיוחד כלפי נבחרי הציבור. כלפי חוץ זה נראה כאילו הם מצליחים בכך. אך בעומק הכל עוד יתהפך על ראשם. הצרות והזוועות רק הפכו אותנו לדבוקה לאומית מאוחדת ולוחמת.

י. תסתכלו עליהם, על ילדי ביבס הגוינגים כפיר ואריאל עם העיניים הטובות. הם אמנם הילדים הפרטיים של שירי הי"ד וירדן יבדל"א, אך הם כמו ילדים השייכים לעם ישראל כולו שהתפלל עליהם וחש אותם כאיברים מגופו. הילדים הללו מזכירים לנו מישהו אחר שגם היה גוינגי, ועליו נאמר "אֲדַמּוּנִי עִם זֶפֶת עֵינַיִם וְטוֹב רֵאִי".

ואף יותר מזה נאמר עליו: "דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל חֵי וְקַיִם!".
אנו שייכים לעם שהזיכרון טבוע בו. אנו זוכרים את הסיפור הלאומי הרחב, הכולל, מי אנו ומה חיינו, מהי מטרת קיומנו ומיהם אויבנו. לא ניפול למבט הצר והקטן כפי שרוצים אויבנו. נכאב חרישית אך נזקוף את גבנו. ונזכור!
נזכור את אשר עשה לנו עמלק. וננקום. עד הסוף הטוב בע"ה.

”
**מטרת אויבנו
לפצל ולפלג
ביננו, לעורר
בנו זעם
וכעס איש
כלפי אחיו.
כלפי חוץ זה
נראה כאילו
הם מצליחים
בכך**

לב של לביאה ולב של אומה

בן יעקב סבו

אבל משהו
בתמונה של
אמא אחת
לביאה,
שגוננה על
ילדיה עד
השניה
האחרונה,
תמונה
המזכירה
אירועים
המסופרים
בתנ"ך
ובמדרשים,
לא תצא
מהראש של
אף אחד
יותר

אנחנו מסיימים יממה מאתגרת. תמונת החללים שחזרו היום הביתה הרעידה את לב כולנו.

יום כזה מלווה במעין תחושת ריקנות.

"היכול להיות שהרע מנצח סתם ככה? גופות עמנו מוטלות בביזיון תחת רגליהם ולקול צחוקם הציני של עשרות אלפי ילדים עזתים ומוזיקת חתונות, ואין צדק? מי אם כך מנהל פה את העולם?"

ודאי שמבחינת האמת אין הבדל מהותי בין היום לבין שאר ימי המלחמה, בהם איבדנו מלאכים ומלאכיות, חיילים גיבורים, ויהודים קדושים. אבל משהו בתמונה של אמא אחת לביאה, שגוננה על ילדיה עד השניה האחרונה, תמונה המזכירה אירועים המסופרים בתנ"ך ובמדרשים, לא תצא מהראש של אף אחד יותר.

אגדות עמנו קורמות עור וגידים לנגד עינינו בדור זה.

שירי ובניה בדורה כמו חנה ושבעת בניה בדורה.

חנה, הלוחשת לבנה הקטן "בני, לך אצל אברהם אבינו ואמור לו: כך אמרה אימי: אל תזוח דעתך עליך! אתה עקדת מזבח אחד, ואני עקדתי שבעה מזבחות, אתה - נסיון, ואני - מעשה"

אנו, שהתרגלנו לקרוא את ההיסטוריה שלנו רק בחצי רצינות, עתידים ח"ו לחזור עליה.

ולהבדיל,

אלה האויבים שלנו.

נאצים שפלים מתועבים.

רוצחי זקנים, תינוקות, ילדים ונשים.

אין לנו אלא למחות אותם מעל פני אדמת ארץ ישראל.

זאת שעה לגדולה נפשית ומכוננת.

אל תשאירו את הרגשות סוערים בפנים ללא מגמה.

את הרגש המבעבע אנו צריכים תמיד לדעת לנתב למקום הראוי לו.

מחד, לא לחסום אותו. ומאידך, לא לתת לו להשתלט עלינו.

ככה הוא לא מחליש אלא דווקא מחזק.

יש רגעים בחיי עם שהם מכוננים.

שעם שלם מבין - אין מטר אחד בארץ ישראל שיכול לא להיות שייך לעם ישראל.

גירוש. כיבוש. התיישבות.

עם שלם מבין, גם אם עדיין לא מפנים.

ולא, העולם לא מתגלגל באופן סתמי.

תחושת הריקנות היא טעות.

מכיוון שאנו חלק ממשהו גדול הרבה יותר ממה שאנו מסוגלים להבין כרגע.

גם ילד לא תמיד מבין את הוריו.
לעולם יש מגמה. והיא אל הטוב.
והניצחון שלנו, וגם הנקמה שלנו, היא חלק מההרמוניה הזאת של העולם.
ההרמוניה של ההצטרפות לטוב המנצח את הרע.

יש טוב נצחי שבאחריותנו להביא לעולם.
העולם כולו מחכה לבשורה שיכולה לבוא רק מעם שעובר כל כך הרבה ויחד עם זאת מלא
בזקיפות קומה, בגבורה ובעומק של אמונה.

"הרנינו גוים עמו, כי ים עבדיו יקום.
ונקם ישיב לצריו, וכפר אדמתו - עמו."
ומפרש לנו רש"י:

"לאותו הזמן ישבחו האמות את ישראל: ראו מה שבחה של אמה זו, שדבקו בהקדוש ברוך הוא
בכל התלאות שעברו עליהם ולא עזבוהו. יודעים היו בטובו ובשבחו." "
כמה מילים אלו ראויות לעם הזה שמתגלה בגבורתו הבלתי נתפסת.
אנחנו כאן, תמיד נהיה כאן ותמיד ננצח. בע"ה. רק בע"ה.

”
העולם כולו
מחכה לבשורה
שיכולה לבוא
רק מעם שעובר
כל כך הרבה
ויחד עם זאת
מלא בזקיפות
קומה, בגבורה
ובעומק של
אמונה

